

Door de werkzaamheden aan De Nieuwe Mark wordt stukje bij beetje de stadsmuur zichtbaar. Deze was vroeger zo'n vijf meter hoog en lag ongeveer vier meter in de grond.

Archeologe Ria Berkvens blijft de kaarten aanpassen:

"Wat je opgraaft is informatie,

Staand naast een stuk stadsmuur uit de 14e eeuw zegt Ria Berkvens: "Nog een paar weken en het boeltje is voor altijd afgedekt. Ik hoef het niet ergens in een kast te zetten. Wat wij opgraven is informatie." Een tragisch aspect van haar werk wil ze dat niet noemen. Wel is ze er op gebrand om alles zo goed mogelijk te documenteren: "Ik beschouw archeologie als het geweten van de stad. Dat moet je zo goed mogelijk beschrijven en in kaart brengen." ZO zocht de archeologe op bij het pand De Trapkes waar ze met haar mensen onderzoek doet, voordat De Nieuwe Rivier wordt aangelegd.

"Wat je nu ziet is de fundering van de stadsmuur. Die is een eeuw later weer afgebroken. We wisten aan de hand van onze historische kaarten dat hij hier ongeveer moest liggen, maar nu weten we het precies. Dus kunnen we de kaarten actualiseren. Dat is een continu proces; hoe meer we vinden, hoe meer je die kaarten kunt bijstellen."

Zorgvuldig

"Het is de wetgeving rond archeologie waardoor alles wat we vinden, weer wordt begraven", zegt Ria. "Maar we gaan wel zo zorgvuldig mogelijk om met onze geschiedenis. Wat behouden kan blijven, wordt gespaard. Op het kruispunt voor De Trapkes liggen de resten van een poortgebouw. Er moet een hele bundel kabels doorheen naar de Lange Brugstraat. We proberen, en de aannemer met ons, om die over de resten van het gebouw te leggen. Waarschijnlijk gaat dat niet lukken, maar zo proberen we wel zoveel mogelijk intact te laten. Want nogmaals, het is het geweten van de stad. Daar boor je niet zomaar doorheen. En waar mogelijk laten we dingen in het straatbeeld terugkomen. Zoals verderop de Markendaalseweg, waar je straks stukken kademuur en stadsmuur in het trottoir ziet. Dat maakt het voor de Bredanaars beleefbaar."

Verhaal vertellen

"Eigenlijk schrijven we letterlijk geschiedenis", vervolgt Ria, "door alles zorgvuldig op te tekenen. Na alle onderzoek is het aan ons om het verhaal te vertellen en het te verbeelden. Bijvoorbeeld in een expositie van tekeningen die laten zien hoe het geweest is. Ik zou graag op die manier een boek willen maken over Middel-eeuws Breda. Maar dan moet daar wel geld voor zijn."

Volgens de archeologe zijn er plannen om het erfgoed beter te beschermen: "Er moet een nieuw bestemmingsplan voor de binnenstad komen. Als het hele centrum tot archeologisch monument wordt bestempeld, is de binnenstad beter beschermd. Dat maakt onze positie naar projectontwikkelaars ook sterker. Wij komen immers op voor het belang van de stad."

Werkdruk

"We zijn vaak op vijf, zes plaatsen in de stad tegelijk bezig. En dan doen we nog niet alles. De werkdruk is enorm", verzucht ze. "Naast de coördinatie over de opgravingen komt alles rond archeologie op mijn dak. En dat is heel veel! We houden dit vol omdat het zo'n leuk werk is, maar eigenlijk moeten er twee archeologen bij."

Stadsmuren worden beetje bij beetje blootgelegd.

niet iets voor in de kast"

Boven: Aan de Westrik in Prinsenbeek moest de Saval plaatsmaken voor toekomstige woningen en bedrijven. Bij de opgravingen kwam een middeleeuwse nederzetting vrij, daterend uit 1150–1600. We vonden onderdelen en fundamenten van bijgebouwen, greppels, hooischuren en waterputten. De aardewerk vondsten liggen inmiddels opgeslagen en de grond is weer toegedekt.

Rechts: Het Kasteel van Breda is nu een pand uit de Renaissance, maar ooit stond hier een Middeleeuws kasteel. De overblijfselen hiervan zijn recent blootgelegd.

